

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

PRODAJA NA TRŽNICI

SREČKO HORVAT

DUTOVLJE 2011

ZAKON O TRGOVINI

Ur.l. RS 2/2007

TRGOVEC JE PRAVNA ALI FIZIČNA OSEBA, KI JE REGISTRIRANA ZA OPRAVLJANJE TRGOVINSKE DEJAVNOSTI

TRGOVINA NA DEBELO, TRGOVINA NA DROBNO, TRGOVINSKE STORITVE

ZA PRODAJO NA PREMIČNIH STOJNICAH, PRODAJNIH AVTOMATIH IN POTUJOČO PRODAJALNO JE POTREBNO PRIDOBITI SOGLASJE PRISTOJNEGA ORGANA LOKALNE SKUPNOSTI

POGOJI ZA OPRAVLJANJE TRGOVINSKE DEJAVNOSTI:

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Ur. l. RS 37/2009)**
- Minimalni sanitarno-zdravstveni pogoji, ki se nanašajo na poslovne prostore, opremo in naprave ter osebe, ki neposredno poslujejo z blagom, pomembnim za zdravje ljudi; (smernice dobrih higienskih navad po načelih sistema HACCP v trgovinski dejavnosti)**

TRGOVEC MORA VODITI EVIDENCO O NAKUPU IN PRODAJI BLAGA ...

Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Ur. l. RS 37/2009)

Se nanaša na prostore, opremo in naprave v prodajalni in prodajo zunaj prodajaln.

Prodaja blaga zunaj prodajaln: potujoča prodajalna, premična stojnica, prodajni avtomati, od vrat do vrat, na tržnici. (Vloga za izdajo soglasja za prodajo blaga zunaj prodajalne)

Tržnica je posebej organiziran in urejen prostor. (upravljavlec, tržni red, urnik)

Tehtnic za tehtanje nepredpakiranega blaga mora biti v skladu z meroslovnimi predpisi. (Rok redne overitve tehtnic je eno leto)

KDO PRODAJA NA TRŽNICI ?

KMET

PODJETNIK

OSEBNO
DOPOLNI
LNO
DELO

OSNOVNA
KMETIJSKE
DEJAVNOSTI

DOPOLNILNA DEJAVNOST
NA KMETIJI

Neposredna prodaja končnemu potrošniku, majhne količine, lokalni trg. (Zakon o kmetijstvu Ur.l.RS 45/2008)

Kot neposredna prodaja končnemu potrošniku se šteje: prodaja na kmetijskem gospodarstvu, prodaja na tržnicah, prodaja na premičnih prodajnih objektih, prodaja od vrat do vrat, prodaja na sejmi in prireditvah ter prodaja lokalnim prehranskim obratom javne prehrane (menze, šole, vrtci, bolnišnice, domovi, gostinski obrati in turistične kmetije.

Majhne količine pridelkov in izdelkov so vse količine, ki jih kmet proizvede in neposredno proda končnemu potrošniku.

Lokalni trg je celotno območje Republike Slovenije.

Za kmetijo lahko prodaja nosilec kmetije, člani kmetije in zaposleni nakmetiji.

ZAKON O VARSTVU POTROŠNIKOV (Ur.l. RS 98/2004)

Pravice potrošnikov!

Obveznosti za vse
pravne in fizične osebe,
ki zagotavljajo
potrošnikom blago in storitve.

Ponudnik dolžan omogočiti
enostaven, neposreden
in stalen dostop do:

- svojih podatkov,
- podatkov o vpisu v register
oziroma evidenco,
- naziv pristojnih organov
če potrebuje dovoljenje
- podatki o DDV zavezancu.

Slovenski jezik,
razen ...

ODGOVORNOST ZA IZDELEK

Proizvajalec izdelka je dolžan povrniti nastalo škodo

Oškodovanec mora dokazati napako, škodo in vzročno zvezo med njima

OGLAŠEVANJE BLAGA IN STORITEV

OGLAŠEVANJE BLAGA NE SME BITI:

- **v nasprotju z zakonom,**
- **nedostojno** (žaljive sestavine oglašanja)
- **zavajajoče** (izkoristi neznanje potrošnika, pretiravanje, škodi konkurenci)

PRIMERJALNO OGLAŠANJE JE DOVOLJENO ČE:

- ni zavajajoče
- primerja resnične podatke
- objektivno primerja lastnosti blaga, tudi cene
- ne ustvarja zmede na trgu
- ne diskriminira ali očrni blagovnih znamk ali razmer konkurenta
- obravnava izdelke z enakim poreklom
- se nelojalno ne okorišča z ugledom blagovnih znamk konkurentov
- ne ⁸ predstavlja ponaredke blagovnih znamk

- **PRODAJA BLAGA VSEM POTROŠNIKOM POD ENAKIMI POGOJI**
- **CENE MORAJO BITI VIDNO OZNAČENE VKLJUČNO Z DDV, ČE JE PRODAJALEC ZAVEZANEC ZA DDV**
- **OZNAČENE CENE SE MORAJO UPOŠTEVATI**
- **ROK UPORABE MORA BITI VIDNO IN ČITLJIVO OZNAČEN**
- **PRODAJALEC JE DOLŽEN IZSTAVITI RAČUN, RAZEN ...**
- **POTROŠNIKU SE MORA OMOGOČITI, PREVERI PRAVILNOST RAČUNANA**
- **PRIMERNA EMBALAŽA: PRODAJALEC JE NA ZAHTEVO KUPCA DOLŽAN BLAGO POSEBEJ ZAVITI (KAR MU LAHKO ZARAČUNA). MORA BITI ZDRAVJU NEŠKODLJIVA. NA ZAHTEVO POTROŠNIKA MORA PRODAJALEC OBDRŽATI EMBALAŽO.**
- **POTROŠNIK, KI JE PRAVILNO OBVESTIL PRODAJALCA O NAPAKI, LAHKO ZAHTEVA ODPRAVO NAPAKE, ZAMENJAVO ali VRNITEV PLAČILA.**

IZJEMA OD OBVEZNOSTI IZDAJANJA RAČUNOV ZA KMETE

KMETOM,

- ki so oproščeni obračunavanja DDV in
- če se zanje dohodek ne ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov
- kadar opravljalo dobavo kmetijskih in gozdarskih pridelkov končnemu potrošniku, na tržnici ali za lastno rabo,

NI POTREBNO IZDAJATI POENOSTAVLJENIH RAČUNOV.

**V primeru prodaje davčnim zavezancem pa je izdaja računa OBVEZNA!
Lahko pa kupec izda račun v imenu in za račun prodajalca (največkrat pri pravici do pavšalnega nadomestila).**

Poenostavljen račun mora vsebovati naslednje podatke:

- 1. datum izdaje;**
- 2. zaporedno številko, ki omogoča identifikacijo računa;**
- 3. ime in naslov davčnega zavezanca in identifikacijsko številko za DDV, pod katero je opravil dobavo blaga ali storitev;**
- 4. količino in vrsto dobavljenega blaga oziroma obseg in vrsto opravljenih storitev;**
- 5. prodajno vrednost blaga oziroma storitve z vključenim DDV ter**
- 6. znesek vračunanega DDV.**

PRAVILNIK

o splošnem označevanju živil, ki niso predpakirana

(Ur. l. RS 28/2004)

Označba na nepredpakiranih živilih

- Ime živila,
- pridelovalca oziroma proizvajalca,
- kraj porekla oziroma države, v primeru, če bi lahko z izpustitvijo tega podatka lahko zavedli potrošnika,
- rok uporabe (za hitro pokvarljivo blago),
- kategorijo oziroma razred živila, v kolikor se živilo razvršča,
- drugi podatki (kakovost).
- serija (lot) : pridelano, predelano ali izdelano pod enakimi pogoji.
Navedena mora biti s črko L in številko serije.

Označbe morajo biti na živilu ali neposredno ob živilu, v slovenskem jeziku, na dobro vidnem mestu in čitljive.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

PRAVILNIK o splošnem označevanju predpakiranih živil (Ur.l.RS 50/2004)

Obvezni podatki na označitvi

1. ime, pod katerim se daje živilo v promet;
2. seznam sestavin in količina sestavin (izjeme);
3. neto količina;
4. rok uporabe (izjeme);
5. serija (lot) živila;
6. posebni pogoji shranjevanja (hranjenja) ali pogoji uporabe;
7. ime in naslov proizvajalca;
8. podatki o kraju porekla (če bi izpustitev tega zavedla kupca);
9. navodilo za uporabo, kadar živilo ne bi bilo možno uporabiti brez teh navodil;
10. pri pijačah nad 1,2% vol alkohola dejansko vsebnost alkohola.

IZJEME, DRUGI PODATKI, PREPOVEDANE OZNAČBE

Ne velja za živila ki niso predpakirana in živila, ki so predpakirana in je njihovo označevanje urejeno s posebnimi predpisi.

Dodatno morajo biti pri označbi živila tudi drugi podatki (kakovost, zdravstvena ustreznost, gensko spremenjeni organizmi, obdelava z ionizirajočim sevanjem), če je z drugimi predpisi tako določeno.

Izjemoma so lahko samo podatki 1., 4. in 7. točke, če so drugi podatki na spremnih dokumentih.

Navedbe na živilu ne smejo biti takšne, da bi lahko zavedle potrošnika.

Živilom je prepovedano pripisovati zdravilne lastnosti v smislu preprečevanja, zdravljenja ali ozdravljenja bolezni ljudi,...

1. Ime živila

- določeno s predpisi, ki urejajo **kakovost živila**
- če ni predpisano je lahko običajno ime v Republiki Sloveniji
- opisno ime
- prodajno ime iz drugih članic EU skladno z njihovo nacionalno zakonodajo (včasih mora biti dopolnjeno s opisnimi podatki)
- trgovsko ime, blagovna znamka ali izmišljeno ime ne more nadomestiti prodajnega imena

Nekaj predpisov kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil

<i>Pridelek/živilo</i>	<i>Ur.I.RS</i>
<i>čaj</i>	<i>48/2003</i>
<i>jajca</i>	<i>106/2008, 91/2009</i>
<i>kis</i>	<i>2/2004</i>
<i>Marmelade, džemi ipd</i>	<i>31/2004</i>
<i>Pekovski izdelki</i>	<i>28/2004, 26/2003</i>
<i>Sadni sok ipd</i>	<i>31/2004</i>
<i>Žgane pijače</i>	<i>75/2008, 7/2009</i>
<i>Prehranska dopolnila</i>	<i>82/2004,...</i>

<i>Pridelek/živilo</i>	<i>Ur.I.RS</i>
<i>Zdravilne rastline</i>	<i>103/2008</i>
<i>Žitni izdelki</i>	<i>26/2003, 31/2004</i>
<i>Rastlinska olja in masti</i>	<i>79/2009</i>
<i>Meso in mesni izdelki</i>	<i>120/2007, 34/2004,...</i>
<i>Mleko in mlečni izdelki</i>	<i>19/2007, ...</i>
<i>Sadje in zelenjava</i>	<i>2/2004</i>
<i>Vino</i>	

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Kontrolne institucije za kmetijske pridelke in živila.

2. Seznam sestavin

Vse sestavine morajo biti navedene skladno s pravilnikom in skladno s prilogami pravilnika:

- sestavine, ki so lahko označene samo s splošnim imenom kategorije (vino, sir, sladkor,...),
- aditivi,
- arome,
- sestavine ki povzročajo alergije.

Živilo, ki vsebuje dodano sladilo, mora biti to označeno.

Navedba sestavin ni obvezna

- **Sveže sadje in zelenjava, vključno s krompirjem, ki ni olupljen ali podobno obdelan**
- **kis, ki je proizveden izključno iz navedene surovine in mu ni dodana nobena druga sestavina**
- **sir, maslo, fermentirano mleko in smetana, katerim so dodane le mlečne sestavine, encimi, mikrobiološke kulture in sol, ki so potrebna za proizvodnjo izdelka.**
- **živila iz ene sestavine, kjer je prodajno ime enako imenu sestavine**
- **pijače, ki vsebujejo več kot 1,2%vol alkohola in nimajo dodanih snovi, ki povzročajo alergijo (iz seznama)**

3. Neto količina

Litri, centilitri, mililitri, kilogrami, grami.

Če se trdno živilo nahaja v tekočem mediju, moramo označba živila vsebovati tudi navedbo neto količine trdnega živila, ki se označi kot neto plod. (Tekoči medij: sadni ali zelenjavni sok, vodna raztopina kisov, soli, sladkorjev in sladil).

Ni obvezno navajati:

- če se prodaja po kosih,**
- manjša neto količina od 5 g ali 5 ml, razen v primeru začimb in dišav.**

4. Rok uporabe

„uporabno najmanj do ...“

„uporabno najmanj do konca...“

„porabiti do...“ + pogoji shranjevanja živila (za hitro pokvarljiva živila)

ROKA UPORABE NI POTREBNO ZA:

- sveže sadje in zelenjava, vključno s krompirjem, razen kalčkov
- pijača ki vsebuje več kot 10 vol % alkohola
- osvežilne pijače, sadni sok in alkoholne pijače, ki so namenjene obratom javne prehrane in so polnjene v embalažo večjo od 5 l
- pekovsko in fino pekovsko pecivo, ki se običajno potroši v 24 urah
- kis
- sol, ²³ kristalni sladkor, žvečilni gumi in podobno

5. Označba serije (lot)

Ni obvezna za:

- živila, ki so predpakirana ali so zapakirana na zahtevo kupca in so namenjena za neposredno prodajo
- za embalažo manjšo od 10 cm²
- za kmetijske izdelke, ki se prodajajo ali dostavljajo na začasno skladišče ali se zbirajo za predelavo
- če rok uporabe vključuje dan in mesec v zaporedju.

6. Posebni pogoji shranjevanja ter pogoji uporabe

„po odprtju hrani v hladilniku“

„primerno za zmrzovanje“

„ni primerno za cvrtje“

„porabiti v treh dneh“

„pred uporabo pretresi“

7. Ime in naslov proizvajalca

- IME
- NASLOV
- SEDEŽ PROIZVAJALCA
- NASLOV TISTEGA KI JE PAKIRAL (če je potrebno)

8. Podatek o kraju porekla

Podatek o kraju ali državi porekla je obvezen le v primeru, če bi izpustitev tega podatka lahko končnega potrošnika zavedla glede pravega porekla živila.

9. Navodilo za uporabo

Se mora navesti le, če bi živilo brez njih ne bilo možno ustrezno uporabiti.

10. Vsebnost alkohola

Se označuje pri pijačah, ki vsebujejo več kot 1,2 % dejanske vsebnosti alkohola

Dovoljena odstopanja:

- pivo do 5,5 vol % alkohola: **0,5 vol %**
- pivo nad 5,5 vol % alkohola: **1,0 vol %**
- pijače, ki vsebujejo macerirano sadje ali dele rastlin : **1,5 vol %**
- druge pijače: **0,3 vol %**

11. Vsebnost kinina in kofeina

Ni potrebno uporabljati za pijače na osnovi kave in čaja, ki v imenu izdelka vključujejo izraz „kava“ ali “čaj”.

12. Vsebnost alergenih substanc

Vse alergene snovi iz priloge tega pravilnika morajo biti navedene, razen če se ime, pod katerim se živilo prodaja, jasno nanaša na takšno sestavo.

Nekatere navedena snovi, ki povzročajo alergijo:

Žita (ki vsebujejo gluten), raki, jajca, ribe, arašidi, soja, mleko, lupinasto sadje, listi zelene, gorčična semena, sezamovo seme, žveplov dioksid in sulfiti (v koncentraciji več kot 10 mg/kg ali 10ml/l, izraženo kot SO²), volčji bob in mehkužci.

KLJUČNE OBVEZNOSTI NOSILCEV ŽIVILSKE IN KRMNE DEJAVNOSTI

1. VARNOST

Nosilec dejavnosti ne sme dati v promet nevarne hrane ali krme

2. ODGOVORNOST

Nosilci dejavnosti so odgovorni za varnost hrane in krme, ki jo pridelujejo, prevažajo, skladiščijo ali prodajajo.

3. SLEDLJIVOST

Nosilci dejavnosti morajo biti sposobni hitro identificirati vsakega dobavitelja ali prejemnika.

4. PREGLEDNOST

Nosilci dejavnosti morajo takoj obvestiti pristojne organe, kadar obstaja razlog za sum, da njihova hrana ali krma na varna.

KLJUČNE OBVEZNOSTI NOSILCEV ŽIVILSKE IN KRMNE DEJAVNOSTI

5. NUJNI UKREPI

Nosilci dejavnost morajo takoj umakniti hrano ali krmo iz prometa, kadar obstaja razlog za sum, da njihova hrana ali krma ni varna.

6. PREPREČEVANJE

Nosilci dejavnosti morajo ugotoviti in redno preverjati kritične točke v njihovih postopkih ter zagotavljati nadzor teh točk.

7. SODELOVANJE

Nosilci dejavnosti morajo sodelovati s pristojnimi organi v postopkih za zmanjševanje tveganja.

REGISTRACIJA OBRATOV

Primarna proizvodnja – MKGP (registracija obratov in evidentiranje obratov)

Predelava živil rastlinskega izvora – MZ in MKGP

Živila živalskega izvora in krme - VURS

Pravilnik o registraciji obratov v primarni proizvodnji živil in krme rastlinskega izvora (Ur.l.RS, 79/06)

Vloga:

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/SIR2010/sept2010/vloga_PPZK.pdf

Vlogo o registraciji je potrebno poslati najmanj 15 dni pred začetkom dejavnosti, na naslov MKGP, Dunajska 22, 1000 Ljubljana s pripisom „za Register primarnih proizvajalcev“ .

UREDBA O IZVAJANJU DELOV DOLOČENIH UREDB SKUPNOSTI GLEDE ŽIVIL, HIGIENE ŽIVIL IN URADNEGA NADZORA NAD ŽIVILI (Ur.l.RS 72/2010) 😊

**NOVOST
GLEDE
PRISTOJNOSTI!**

Ministrstvo za zdravje – Zdravstveni inšpektorat RS (ZIRS)

**Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Inšpektorat RS za
kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (IRSKGH)**

http://www.uradni-list.si/files/RS_-2010-072-03896-OB~P002-0000.PDF

**Vloga se odda najmanj 15 dni pred pričetkom delovanja ZIRS oziroma
MKGP.**

Pravilnik o obratih na področju živil živalskega izvora (Ur.l. RS 51/2006)

Vloga za vpis v register obratov za proizvodnjo živil živalskega izvora
http://www.uradni-list.si/files/RS_-2007-066-03650-OB~P001-0000.PDF

Vloga za odobritev obratov za proizvodnjo živil živalskega izvora
http://www.uradni-list.si/files/RS_-2007-066-03650-OB~P002-0000.PDF

Vloga se odda najmanj 15 dni pred predvidenim pričetkom oddaje živil na trg pri območne uradu VIRS.

Majhne količine živil živalskega izvora v primarni pridelavi so izvzete:

- **Surovo mleko:** največ 30 L/dan in največ 10.000 L/leto
- **Konzumna jajca:** največ 200 kom./dan in največ 70.000 kom./leto
- **Med, matični mleček, cvetni prah in propolis:** vse kar se neposredno proda končnemu porabniku
- **Ribe:** 3000 kg/leto (odstranitev drobovja in plavutk dovoljeno)
- **Uplenjena divjad:** 20% od letnega odstrela (delež javljen do 1. maja OU VURS)
- **Ribolov:** največ 50 kg/dan

PRODAJA SE LAHKO NEPOSREDNO KONČNEMU PORABNIKU – dostava po dogovoru

Za: tržnica, lokalna restavracija, menze javne prehrane, prodajalne, ki prodajajo končnemu potrošniku, šole, vrtci, bolnišnice.

REGISTRIRANI OBRATI za predelavo živil živalskega izvora na mestu nastanka živila: na kmetiji, planinske sirarne, sirarne agrarnih skupnosti

Omejitveni pogoji:

Lastna surovina

- Lastna surovina ali najmanj 3 mesece
- Perutnina, kunci, jagnejta, kozličiči, tekači do 20 kg žive teže <1mes.
- Dovoljen dokup tehnoloških surovin

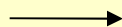
Zakol parklarjev in kopitarjev v odobreni klavnici

Prodaja je omejena na lokalni trg

Neposredna prodaja končnemu porabniku- dom, tržnica, dovoz po dogovoru in 25% od celotne letne predelave drugim prodajalnam na drobno, restavracije, menze javne prehrane, šole, vrtci, bolnice...

Notranji sistem nadzora – zadostuje uporaba Smernic dobre higienske prakse

Obsegi predelave

Obseg predelave

- **Zakol kuncev ali perutnine 77 GVŽ letno (1 žival = 0,014 GVŽ)**
- **Razsek in predelava parklarjev, kopitarjev, gojene divjadi 52 GVŽ letno.**

Govedo, kopitarji = 1,0 GVŽ

Prašiči >110 kg, plemenske ovce, koze, velika goj. divj. = 0,40 GVŽ

Teleta in žrebeta = 0,30 GVŽ

Prašiči <110kg, ovce, koze = 0,25 GVŽ

Jagnjeta, kozliči, odojki <20 kg = 0,06 GVŽ

- **Predelava rib 15.000 kg letno**
- **Predelava mleka 600 L/dan**

ZAKON

o omejitvi porabe alkohola

(Ur.l.RS, 15/2003)

Živila, ki vsebuje alkohol, so tista živila, ki so v predpakirani obliki ponujena potrošniku in vsebujejo več kot 0,5 % alkohola na maso živila.

Alkoholna pijača je tista pijača, ki vsebuje več kot 1,2 vol % alkohola, žgane pijače 15 vol % alkohola.

Živila, ki vsebujejo alkohol, morajo imeti na embalaži označeno vsebnost alkohola in opozorilo, da živilo ni primerno za otroke.

Prepovedano je prodajati alkoholne pijače: mlajšim od 18 let, med 21. uro in 7.uro zjutraj, v stavbah in pripadajočih zemljiščih z dejavnostjo vzgoje, izobraževanja in zdravstva, v športnih objektih eno uro pred in med športno prireditvijo.